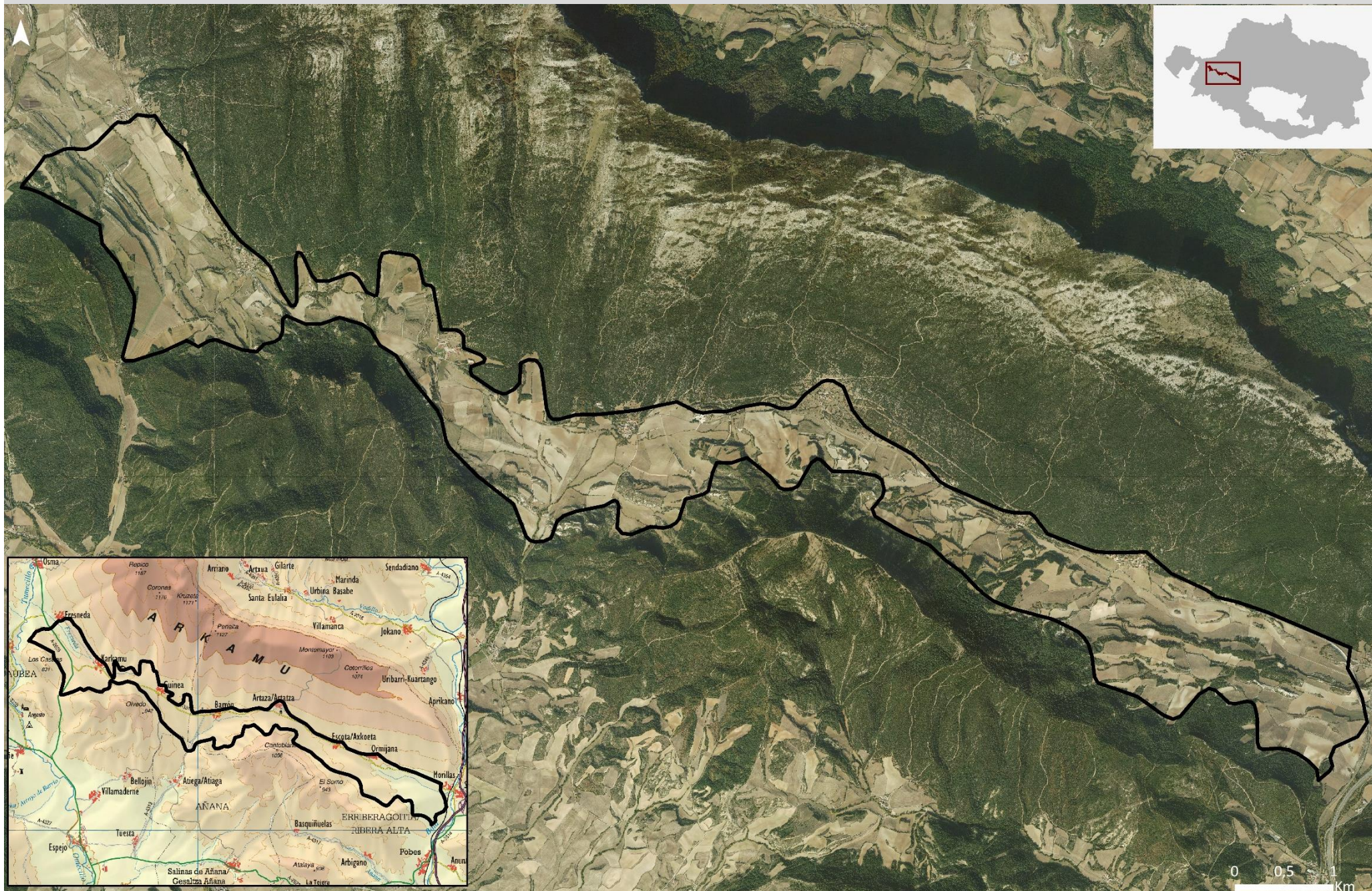

LAKOZMONTEKO KORRIDOREA

G4

KOKALEKUA

LAKOZMONTEKO KORRIDOREA

DEFINIZIOA ETA IZAERA

Mugen justifikazioa: Izen bereko paisaia-unitatearen barruko tokia, Arkamu, Badaia eta Tuyo mendilerroek eta Cantoblanco eta Olvedo mendiek osatzen duten mendilerroa banatzen dituen depresio korridorea da. Bailara luze eta estua auzolandegi bihurtuta dago, eta herriak (Artaza/Artatza, Barron, Eskota/Axkoeta, Fresneda, Ginea, Karkamu, Ormijana) muino txikietan edo muga egiten duten mendilerroen hegalean hasieran finkatu dira. Korridorearen erdialdea bere balio handiagatik identifikatu da, nekazaritza eta abeltzaintzako paisaia tradizionalaren pertzepzioagatik ezaugarritua eta eraikia, bere osotasunean paisaia-balio handiko paisaia gizatiartua osatzen duena.

Lakozmonteko Korridore unitatearen fitxan, haren karakterizazioari eta ebaluazioari buruzko informazioa osatzen da, ekologia, ondare edo gizarte balioei dagokienez. Balio estetikoari balio ekologikoak eta funtzionalak gehitu behar zaizkie, klima-aldaketaren aurreko erresilientzia areagotzen duen korredore gisa.

Paisaia oso berezia da, korridore luzea delako eta partzelen egitura tradizionalari eusten diolako, Mediterraneoko eta Atlantikoko inguruneen arteko trantsizio-klima batean. Landaretza autoktonoko zuhaitzi ugari kontserbatzen ditu.

Mendebaldeko muturrean, Arabako Lurralde Historikoko Paisaia Berezien eta Nabarmenen Katalogoan (PSSA *El Raso - Angosto - Olvedo*, *Badaya mendilerroa*, *Tuyo mendilerroa*) Paisaia Berezi gisa identifikatuta dago.

Azalera: 1.355 ha.

Udalerria: Añana (<1%), Valdegobía/Gaubea (36,7 %) y Erriberagoitia/Ribera Alta (59,47 %)

Ahuleziak

- Lehen sektoreko dinamika sozioekonomikoei lotutako egungo paisaia.
- Ikusmen-irrisgarritasuneko eremuetatik urrun egotea.

Mehatxuak

- Nekazaritza-paisaiaren degradazioa. Aldaketa nekazaritza eta abeltzaintzaren sektorean, nazioarteko merkatuaren aldaketengatik, eta ondorio hauek izan ditzake:
- Laboreak areagotzea: lurzatiei kontzentrazio berriak eta ezpondak, heskaiak eta ibai-ertzeko landaretza kentzea.
- Nekazaritza eta abeltzaintzako azpiegiturak: nabe handiak, makineria eta nekazaritzako soberakinak gordetzeko handiak, berotegiak eta salbuetsitako beste eraikin batzuk.
- Nekazaritza eta abeltzaintzari lotuta ez dauden eraikinak eta azpiegiturak ugaritzea. Lurzoru urbanizaezinen presioa eta okupazio hasiberria, eraikuntza sakabanatuen bidez.
- Nekazaritza-jarduera bertan behera uztea eta laboreak sastraka bihurtzea, batetik, lehen sektoretik eratorritako alderdi sozioekonomikoengatik (erreleborik eza, merkatuko lehiakortasun handia, etab.) eta, bestetik, ezin delako lehiatu lurzoruak hiri-garapenerako duen balioaren aurrean.

Indarguneak

- Nekazaritza eta basogintza paisaia, paisaia-balio handikoa, nortasun balio handikoa, biztanleek asko estimatzen dutena, eta balio bisualak eta ekosistemikoak ezagutzen dituen.

Aukerak

- Nekazaritza-jarduera berregituratzea, paisaia naturaleko espazioak berreskuratzearekin orekatuta, hala nola ezpondak, ibaiertzak, muinoak eta bide-ertzak. Paisaiaren aniztasuna zerbitzatu eta handitu nahi da, eta kalitate ekologikoa eta hiri inguruko trantsizioa hobetu.
- Nekazaritza eta abeltzaintzako azpiegituren garapenean paisaia-irizpideak txertatzea.
- Paradigma-aldaketa nekazaritza-paisaia jarduera-mosaiko eta elikadura eta gizarte aberastasun gisa ulertzeko. Nekazaritzako eta basogintzako mosaikoak kontserbatzeko eta hobetzeko jarduketak sustatzea, balio ekologiko handia dutelako.

PAISAIAREN KALITATE HELBURUAK. PLANGINTZA, KUDEAKETA ETA JARRAIPEN PROPOSAMENA

PKH zuzendaria: paisaia oro har kontserbatzea eta hobetzea eta gizarte, ekonomia eta ingurumen baldintza berrietara egokitzea. Lehen mailako jarduera tradizionala sustatzea, mantentzea bermatuko duten mekanismoen bidez, bai Erdialdeko Araba osoari ematen dizkion paisaia balioengatik, bai haren funtzio ekosistemikoengatik.

Ekintza nagusiak:

- Sistema tradizionalari eusten laguntzen duten eta erabilera-alaketak eragozten dituzten politikak. Lurzati sistema babestea eta haren mugak osatzen dituzten osagaiak kontserbatzea dakarten arau-esparruak aldatzea. Lurzoru urbanizaezin gisa mugatzea ('babeseko lurzoru urbanizaezina') gaur egun lurzoru urbanizaezin gisa kalifikatuta dagoen lurzoru osoa. Inpaktu bisuala eragiten duten aldaketa guztiak babestea gomendatzen da.
- Paisaian integratzeko zenbait irizpide ezartzea, lizentziak eta baimenak ematerakoan loteslea izango dena. Lurzoru urbanizaezineko eraikinen ugaritzea zorrotzago arautzea: haien bolumetria, azalera, koloreak eta materialak arautzea, nekazaritzako eta abeltzaintzako lanak egiteko beharrezkoak direnean.
- Laboreak kontserbatzeko nekazaritza-ingurumeneko laguntzak mantentzea eta handitzea, betiere erabilera tradizionalari eta jasangarriari eusten badiote eta biodibertsitatea handitzeko praktikak aplikatzen badituzte. Lotutako ustiategi txikien lehen mailako jarduera sustatzea.
- NPKren pizgarriei eustea, biodibertsitatea hobetzei edo mantentzei dagokionez lortutako emaitzekin, bai eta flora, fauna eta habitata babestearekin bateragarriak diren nekazaritza-tresna zehatzak betetzeagatik lortutakoekin ere. Nekazaritza-ingurumeneko laguntzaren gehikuntzei eustea, lurzatietan biodibertsitate-maila handiagoa lortzearen araberak.
- Neurriak ezartzea paisaiaren aldetik egokitzeko errentagarritasuna hobetzera eta nekazaritza eta abeltzaintzako praktikak teknologia berrietara egokitzera bideratutako ekintzak, klima-alaketara egokitzeko kudeaketa egiteko.
- Lurzatien banaketa fisikoak sustatzea itxitura tradizionalen bidez (heskai naturalak sortzea), helburu hirukoitzarekin: paisaia hobetzea, abeltzaintzako kargak arautzea, dauden baliabideen artzaintza orekatua bilatuz, bazkatutako azalaren kontrol eraginkorra lortzeko eta biodibertsitatea hobetzeko.
- Abeltzaintza estentsiboa eta beste erabilera batzuk sustatzea eta kontserbatzea, paisaiaren zati bizi gisa eta lurralde-kontrol gisa, zerbitzu ekosistemikoak babesteko eta sute-arriskua murrizteko.

Nekazaritza eta abeltzaintzaz kanpoko paisaiarako proposatutako ekintzak honako hauek dira:

- Paisaia naturalaren kontserbazioa sustatzea, hori mantentzea beharrezkoa baita PU paisaiarako. Oro har, eraketa bereziak, ibaiertzak eta ur-xaflak herriz herri babestea proposatzen da.

Hauek dira PUn **eraikitako paisaiarako** formulatutako PKH erabakigarrienak:

- Ingurunea babesteko eta kontserbatzeko tresnak eta landa-guneen ikusmen perzeptzioa aktibatu eta garatzea.
- Eraikinen birgaitzea sustatzea, eta lurzoru berriaren sailkapena mugatzea (urbanizagarria) hutsik dagoen etxebizitza-parkearen ehuneko bat dagoenean.
- Eraikinak birgaitzea eta hiri-berrikuntza sustatuko dira hiri-lurzoru berria garatu aurretik. Lehendik aurreikusita dagoen lurzoru urbanizagarria ez handitzea gomendatzen da, lehendik dagoen lurzoruaren edukiera agortu arte eta/edo beste indize batzuk erabiliz, hala nola etxebizitza hutsen tasa. Gaur egun, urbanizagarria den lurzoru-ruan, hazkundera "iraunkorra" izatea, berezko landa gunearen eredua zaindraz. Edozein eraikin berri eraiki nahi den lurraldeko arkitektura-kanonak betetzen dituen diseinu bat izan beharko luke, bolumetrietan, materialetan, akaberetan eta elementu arkitektonikoen antolamenduan ohikoak direnak jarraituz.
- Kokalekuetako biztanleriari eusteko neurri sozioekonomikoak sustatzea: beharrezkoa da etxebizitzetarako sarbidea erraztera bideratutako plan bat, bai eta tokiko herri-erri lotutako giza baliabideekin lotutako lan-eskaintza zabaltzea ere, lurraldearen hobekuntzarekin eta babesarekin lotuta.
- Ondare-balio historiko edo sinbolikoa duten osagai guztien kultura-ondarea kontserbatzea eta balioestea, oro har.

4. dokumentuan nekazaritza eta abeltzaintzako paisaia kontserbatzeko ekintzen eta neurrien proposamena garatzen da.